

Struktura trga zdravil na recept glede na ceno zdravila

Uvod

V zadnjih letih smo pri cenah zdravil priča dvema skrajnostma, tako v svetu kot v Sloveniji. **Na eni strani imamo zdravila z izredno visokimi cenami in na drugi strani zdravila z izredno nizkimi cenami.** Z namenom boljšega razumevanja smo pripravili analizo trga zdravil na recept po vrednosti, prodanih kosih, kanalih in skupno. Uporabili smo tržne podatke IQVIA. Z razrezom trga zdravil na razrede lahko bolj sistematično spremljamo, kako se je struktura spreminjala v zadnjih petih letih.

Celoten slovenski trg zdravil smo glede na veleprodajno ceno zdravil (VPC) razdelili na sedem razredov:

1. razred: 0–2,5 EUR
2. razred: 2,5–5 EUR
3. razred: 5–10 EUR
4. razred: 10–50 EUR
5. razred: 50–500 EUR
6. razred: 500–2.000 EUR
7. razred: nad 2.000 EUR

Določanje cen zdravil

Cene zdravil so regulirane

Cene zdravil v Sloveniji se regulirajo na nivoju veleprodajnih cen (VPC). Veleprodajna cena je sestavljena iz proizvajalčevega elementa cene (PEC), ki je reguliran s cenami zdravil na treh trgih EU (referenčne države so Nemčija, Avstrija in Francija), ki mu dodamo delež veletrgovine. Le-ta je sestavljen iz fiksne in variabilnega dela. Fiksni del znaša 0,5 EUR, variabilni pa 1,1 % od PEC, pri čemer je zmnožek omejen na največ 27 EUR. Maksimalni delež veletrgovine, ne glede na njegovo vrednost, tako znaša 27,5 EUR.

VPC = PEC + (0,5 EUR + 1,1 % MEP, ki je navzgor omejen na 27 EUR)

Pri določanju proizvajalčevega elementa cene zdravila je treba upoštevati tudi vrsto zdravila – glede na to, ali je zdravilo originalno, generično, biološko ali biološko podobno, se zaračunavajo različni deleži proizvajalčevega elementa cene zdravila glede na referenčne države EU. JAZMP lahko za določeno zdravilo prizna tudi izredno višjo dovoljeno ceno, če denimo zaradi velikosti in drugih značilnosti trga v Sloveniji najvišja dovoljena cena ne omogoča oskrbe trga.

Regulatorja cen: JAZMP in ZZS

Cene zdravil v Sloveniji so v celoti regulirane in to na vseh nivojih deležnikov: proizvajalec, veletrgovina in lekarna.

Za regulacijo cen zdravil v Sloveniji skrbita dve inštituciji: JAZMP in ZZS. Ob vsakem novem prihodu zdravila na trg **JAZMP** v skladu s pravilnikom za oblikovanje cen zdravil **določi ceno zdravila** in jo nato **uskлади z referenčnimi cenami držav dvakrat letno**. Ob vsakem novem lansiranju zdravila se **s proizvajalci oz. imetniki dovoljenja za promet z zdravilom za ceno pogaja tudi ZZS**. Za zdravila na listi medsebojno zamenljivih zdravil in terapevtskih skupin zdravil se ZZS s proizvajalci nato pogaja še vsaka dva meseca, za vsa ostala zdravila pa se pogaja za cene vsaj dvakrat na leto. Tako določi t. i. NDC, najvišjo dovoljeno ceno zdravila. Potem so tu še javna naročila, predvsem v bolnišničnem segmentu.

Ob takšni regulaciji cen zdravil na vseh nivojih so javna naročila v lekarnah po našem mnenju nesmiselna in nepotrebna (je pa to treba urediti v zakonodaji). Javna naročila v lekarnah bi lahko še dodatno razslojila trg in povečala nevarnost motenj pri oskrbi trga z zdravili, ki je v tujini že problem, pri nas pa je stanje še obvladljivo. Glede na majhnost trga, kjer so volumni prav tako majhni, stroški za lansiranje zdravil pa relativno visoki, lahko nadaljnje nižanje cen brez premisleka, predvsem nižjih cenovnih razredov, in spreminjanje sistema predstavljata riziko za zanesljivo oskrbo trga. Tudi v pandemiji covid-19 se je pokazalo, da je slovenska oskrbna veriga z zdravili vzdržljiva ter da deluje dobro in zanesljivo.

Lekarne za izdajo zdravil niso plačane glede na vrednost zdravila, temveč v celoti in vedno samo na izdano škatlico zdravila. Vrednost lekarniške storitve je odvisna od števila predpisanih škatlic na en recept. V letu 2020 je bila izdaja posamezne škatlice zdravila v lekarni ovrednotena na 1,60 EUR. To je v primeru izdaje ene škatlice zdravila na en recept. V Sloveniji sta povprečju izdani dve škatlici zdravila na en recept, v tem primeru je vrednost izdaje posamezne škatlice zdravila znašala 1,07 EUR, kar smo tudi upoštevali za naše nadaljnje izračune.

Kot že v naši analizi *So zdravila res predraga*, objavljeni leta 2016 na LinkedInu, lahko ugotovimo, da se trend polarizacije trga nadaljuje. Imamo dve skrajnosti cen zdravil: na eni strani so izredno nizke cene (npr. veleprodajna cena Aspirina Protect 100 mg je samo 1 EUR, Edemida 40 mg pa 1,10 EUR), na drugi strani pa izredno visoke cene, kjer je vrednost škatlice zdravila tudi nekaj desetisoč evrov. Res je, da so za tem pogosto povračila proizvajalcev (t. i. pay-back) na ZZS in popusti na javnih naročilih, predvsem v bolnišnicah, ampak razlike so še vedno izredno velike.

Povračila proizvajalcev (podatki ZZS):

EUR	2017	2018	2019
Povračila farm. družb	8,8 milijonov	13,4 milijonov	21,6 milijonov

Struktura maloprodajnih cen zdravil na recept

Razrez maloprodajne cene zdravil na recept v lekarnah za leto 2020 pokaže, da znaša delež proizvajalcev 80,5 %, delež veletrgovin 4,1 %, lekarn 6,8 % in vrednost davka 8,7 %.

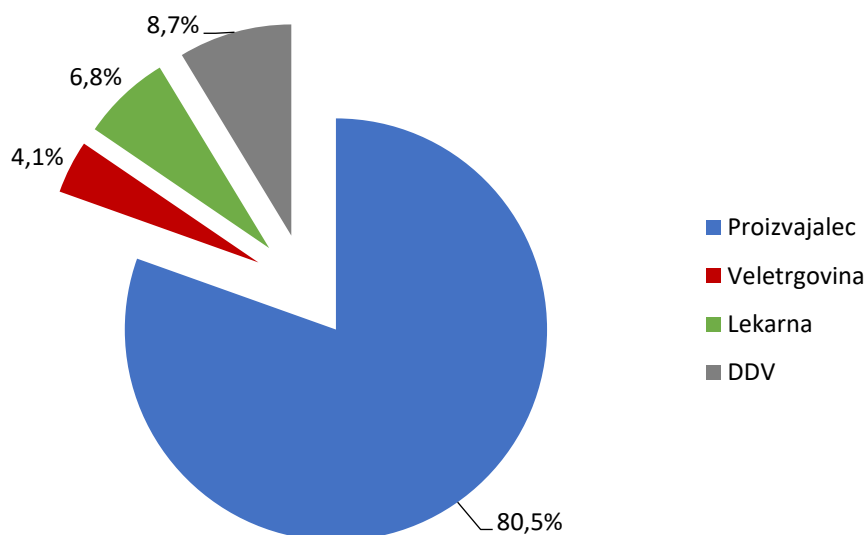


Tabela 1: Struktura maloprodajnih cen zdravil na recept, 2020, izražena v deležih.

Več o cenah zdravil tudi v članku *Regulacija cen zdravil v Sloveniji odvisna od plačnika*, <https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/253003>.

Trg zdravil na recept skozi leta – po cenovnih razredih

Leto 2020 v primerjavi z 2019

Celoten trg zdravil na recept je bil po podatkih IQVIA v letu 2020 vreden 717,3 milijonov EUR, od tega je bil **lekarniški segment vreden 497,3 milijona EUR, kar predstavlja okrog 70 %, bolnišnični pa 214,9 milijona EUR in predstavlja 30 % celotnega trga zdravil na recept**. Ko sem pred leti začela delati na področju trženja zdravil, je bil delež bolnišničnega kanala pod 20 %. To pomeni, da je v zadnjih letih bolnišnični kanal rasel bistveno hitreje kot kanal lekarn, čeprav se tudi v lekarnah izda precej sodobnih in dragih terapij zdravil.

V segment zdravil na recept so vključena tudi vsa zdravila, ki se uporabljajo samo v bolnišnicah ali v javnih zdravstvenih zavodih ter pri pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo zdravstveno dejavnost.

	vrednost (EUR)	delež (%)	količina (kos)	delež (%)
Skupaj	717,3	100 %	41,9	100 %
Lekarne	497,3	69 %	37,4	89 %
Bolnišnice	214,9	30 %	4,1	10 %

Tabela 2: Prodaja zdravil na recept na celotnem trgu v lekarnah in bolnišnicah za leto 2020, vrednostno in v kosih.

Velikost celotnega trga količinsko, torej v kosih, ki so glede na način obračunavanja veletrgovske marže zelo pomembni, je bila 41,9 milijona kosov. Od tega je bila večina, kar 37,4 milijona, kosov zdravil prodanih v kanalu lekarn, kar predstavlja skoraj 90 %, v kanalu bolnišnic pa manj kot 4,1 milijona enot.

V lekarniškem kanalu je torej približno 70 % vrednosti zdravil in skoraj 90 % količine vseh zdravil. V bolnišnicah je vrednostni delež zdravil trga 30 %, količinsko pa le 10 %. To pomeni, da je v bolnišnicah znatno večji delež dragih zdravil.

Zaradi pandemije covida-19 je v letu 2020 je celoten trg zdravil glede na količino zabeležil padec za skoraj -2 %. V prvih treh mesecih 2021 je padec še bistveno večji in znaša za segment zdravil na recept okrog -10 % glede na preteklo leto.

Veliko razslojenost trga in trende, ki to še dodatno povečujejo, lahko vidimo tudi v primerjavi indeksov rasti na celotnem trgu in v obeh kanalih, v lekarnah in bolnišnicah. Vrednostno je v zadnjem letu, v primerjavi z letom 2019, skupni trg zrastel za +9,75 %, količinsko pa je padel za -1,96 %. V bolnišnicah je zaznati še večje skrajnosti v indeksih, tako med razredi kot tudi vrednostno v primerjavi s količino.

Oznake vrstic (EUR)	Trg skupaj		Lekarne		Bolnišnice	
	vrednost ind 20/19	količina ind 20/19	vrednost ind 20/19	količina ind 20/19	vrednost ind 20/19	količina ind 20/19
1) od 0-2,5	97,29	96,48	96,37	96,82	102,35	94,93
2) od 2,5-5	91,36	94,94	91,29	95,07	92,45	91,49
3) od 5-10	98,90	99,74	99,21	100,14	88,31	87,72
4) od 10-50	102,73	103,81	101,83	103,42	107,69	111,34
5) od 50-500	107,56	111,06	105,00	110,47	112,01	112,69
6) od 500-2.000	110,42	116,60	113,61	123,27	106,20	110,09
7) nad 2.000	139,71	140,33	119,22	117,18	168,20	162,80
Skupna vsota	109,75	98,04	104,83	98,04	122,65	98,15

Tabela 3: Trend prodaje zdravil 2020/2019 na trgu zdravil na recept po cenovnih razredih, vrednostno in količinsko.

Največji padec sta v zadnjem letu, tako vrednostno kot količinsko, na trgu zdravil na recept doživela prva dva razreda do 5 EUR, ki predstavljata v skupnem volumnu na celotnem trgu in v lekarniškem kanalu skoraj 63 %. In ravno v tem segmentu imamo večino kroničnih terapij, ki so doživele padec predvsem zaradi slabšega sodelovanja pacientov pri zdravljenju in manjšega števila novo odkritih pacientov, kar je posledica manjšega obiska pri zdravnikih v času pandemije covid-19.

Pregled za obdobje petih let – razmerja med razredi vrednostno in količinsko

Če primerjamo vrednostno in količinsko, kaj se je s strukturo po razredih dogajalo v obdobju petih let, vidimo, **kako se je trg razslojil na izredno draga in izredno poceni zdravila.**

CAGR (povprečna letna rast trga) 2016–2020 je vrednostno znašala +7,14 %, količinsko pa je padala in je za to obdobje znašala -0,77 %.

Delež (%) zdravil z VPC nad 2.000 EUR se je v zadnjih petih letih na celotnem trgu več kot podvojil, zrastle je tudi količinsko, vendar skupaj še vedno dosega komaj 0,10 %.

Celoten trg	vrednost (mio EUR)		volumen (mio kos)	
	2016	2020	2016	2020
Oznake vrstic (EUR)				
1) od 0-2,5	23,35	18,94	12,73	10,90
2) od 2,5-5	65,01	55,20	16,31	15,42
3) od 5-10	55,60	51,06	7,53	7,51
4) od 10-50	133,79	147,94	5,59	6,68
5) od 50-500	115,44	142,16	0,94	1,17
6) od 500-2000	114,58	156,66	0,13	0,19
7) nad 2000	50,20	145,33	0,01	0,04
Skupna vsota	557,97	717,28	43,24	41,91

Celoten trg - delež %	vrednost (EUR)		količina (kos)	
	2016	2020	2016	2020
Oznake vrstic (EUR)				
1) od 0-2,5	4,18 %	2,64 %	29,45 %	26,01 %
2) od 2,5-5	11,65 %	7,70 %	37,71 %	36,80 %
3) od 5-10	9,96 %	7,12 %	17,41 %	17,91 %
4) od 10-50	23,98 %	20,63 %	12,92 %	15,93 %
5) od 50-500	20,69 %	19,82 %	2,18 %	2,79 %
6) od 500-2.000	20,54 %	21,84 %	0,29 %	0,46 %
7) nad 2.000	9,00 %	20,26 %	0,03 %	0,10 %
Skupna vsota	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabela 4: Primerjava trga zdravil na recept 2016 in 2020, vrednostno in volumsko. Absolutne vrednosti (EUR, kos) in deleži (%).

Še večji porast dragih zdravil z VPC nad 2.000 EUR je v kanalu bolnišnic, ki so vrednostno zrastle skoraj 4-krat izraženo v deležu in skupaj predstavljajo približno tretjino celotne vrednosti zdravil. Količinsko, v kosih, pa samo malo manj kot 0,5 %.

Bolnišnice	vrednost (mio EUR)		volumen (mio kos)	
	2016	2020	2016	2020
1) od 0-2,5	3,42	2,69	2,71	2,10
2) od 2,5-5	2,13	2,01	0,63	0,56
3) od 5-10	2,59	1,84	0,39	0,26
4) od 10-50	16,54	16,77	0,74	0,72
5) od 50-500	48,61	51,97	0,25	0,31
6) od 500-2000	54,86	67,26	0,06	0,09
7) nad 2000	12,17	72,33	0,00	0,02
Skupna vsota	140,31	214,88	4,78	4,07

Bolnišnice - delež %	vrednost (EUR)		količina (kos)	
Oznake vrstic (EUR)	2016	2020	2016	2020
1) od 0-2,5	2,44 %	1,25 %	56,65 %	51,64 %
2) od 2,5-5	1,52 %	0,94 %	13,23 %	13,83 %
3) od 5-10	1,85 %	0,85 %	8,07 %	6,40 %
4) od 10-50	11,79 %	7,80 %	15,39 %	17,71 %
5) od 50-500	34,64 %	24,19 %	5,33 %	7,67 %
6) od 500-2000	39,10 %	31,30 %	1,27 %	2,30 %
7) nad 2000	8,67 %	33,66 %	0,07 %	0,46 %
Skupna vsota	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabela 5: Primerjava trga zdravil na recept v bolnišnicah 2016 in 2020, vrednostno in volumsko. Absolutne vrednosti (EUR, kos) in deleži (%).

V kanalu lekarn je trend enak. Največjo rast je tudi tukaj dosegla skupina zdravil nad 2.000 EUR, ki je z 9,15 % zrastle na skoraj 15 %, volumsko pa to predstavlja celo manj kot 0,1 %.

V kanalu lekarn, kjer se nahaja terapija za večino pacientov s kroničnimi obolenji, je pomembno, da pogledamo tudi strukturo med ostalimi razredi, kjer so cene zdravil nižje – do 10 EUR na škatlico. Lahko bi jih poimenovali tudi nizkocenovni razredi zdravil. Tu je večina generičnih zdravil, ki jih prejema največ pacientov. Še vedno je to železni repertoar terapije za večino bolezni.

Lekarne	vrednost (mio EUR)		volumen (mio kos)	
	2016	2020	2016	2020
Oznake vrstic				
1) od 0-2,5	20,15	16,13	10,14	8,72
2) od 2,5-5	62,66	52,80	15,61	14,76
3) od 5-10	52,84	48,98	7,11	7,21
4) od 10-50	115,47	128,57	4,72	5,75
5) od 50-500	64,30	89,18	0,50	0,85
6) od 500-2000	61,21	88,85	0,07	0,10
7) nad 2000	37,92	72,80	0,01	0,03
Skupna vsota	414,53	497,30	38,15	37,42

Lekarne - delež %	vrednost (EUR)		količina (kos)	
	2016	2020	2016	2020
Oznake vrstic (EUR)				
1) od 0-2,5	4,86 %	3,24 %	26,57 %	23,31 %
2) od 2,5-5	15,11 %	10,62 %	40,90 %	39,44 %
3) od 5-10	12,75 %	9,85 %	18,64 %	19,26 %
4) od 10-50	27,85 %	25,85 %	12,37 %	15,38 %
5) od 50-500	15,51 %	17,93 %	1,30 %	2,27 %
6) od 500-2000	14,77 %	17,87 %	0,18 %	0,27 %
7) nad 2000	9,15 %	14,64 %	0,02 %	0,08 %
Skupna vsota	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabela 6: Primerjava trga zdravil na recept v lekarnah 2016 in 2020, vrednostno in volumsko. Absolutne vrednosti (EUR, kos) in deleži (%).

V letu 2020 je bilo 82 % zdravil, gledano volumsko, v kanalu lekarn cenejših od 10,00 EUR in 97,4 % cenejših od 50 EUR. Običajno ustreza en kos, to je ena škatlica zdravila, enomesečni terapiji. Pet let nazaj so bile številke nekoliko višje: 86,1 % je bilo zdravil pod 10 EUR in 98,5 % zdravil pod 50 EUR.

Vrednostno pa so prvi trije razredi, do 10 EUR, v 2020 pomenili le 23,7 %, prvi štirje razredi do 50 EUR pa 49,6 %. Se je pa delež teh cenejših zdravil vrednostno precej zmanjšal glede na leto 2016, prvi trije razredi so šli iz 32,7 % na 23,7 %.

Premik in spremembe med razredi so zagotovo posledica uvajanja dragih, novih terapij za paciente, kot je zastavljeno v strategiji ZZZS, ter redna pogajanja ZZZS s proizvajalci zdravila za nižanje cen zdravil, ki včasih vodijo tudi do odhoda proizvajalca s trga.

Čeprav vsak evro v zdravstveni blagajni šteje, pa je dejstvo, da so večji prihranki na zdravilih možni samo v vrednostno večjih razredih. V vsakem primeru moramo biti previdni, da z dodatnim zmanjševanjem cen zdravil ne povzročimo rast drugih stroškov v zdravstvenem sistemu.

Pregled za obdobje petih let – število zdravil v posameznih cenovnih razredih

Cenovne razrede smo pogledali še v luči števila zdravil. **V prvih dveh razredih absolutno število zdravil pada, v zadnjih treh narašča.** Tudi te številke so posledica uvajanja novih, sodobnih terapij, ki omogočajo zdravljenje novih boleznih ali boljše obvladovanje že znanih bolezni. Zagotovo pa so tudi posledica umika zdravil s trga, zaradi (pre)nizkih cen, ki proizvajalcem oziroma imetnikom dovoljenj z zdravili ne omogočajo več ekonomskega poslovanja na majhnem slovenskem trgu zdravil ob upoštevanju vseh regulatornih postopkov za zdravila.

Celoten trg Oznake vrstic (EUR)	število zdravil		delež (%)	
	2016	2020	2016	2020
1) od 0-2,5	251	218	8 %	7 %
2) od 2,5-5	523	509	16 %	15 %
3) od 5-10	478	513	15 %	15 %
4) od 10-50	1.140	991	35 %	30 %
5) od 50-500	597	717	18%	21 %
6) od 500-2.000	201	253	6 %	8 %
7) nad 2.000	83	137	3 %	4 %
Skupna vsota	3.273	3.338	100 %	100 %

Tabela 7: Primerjava števila zdravil na recept po posameznih cenovnih razredih 2016 in 2020.

Trg zdravil na recept skozi oči veletrgovca z zdravili

Potreben je volumen zdravil

Za vzdržno poslovanje veletrgovcev s polnim obsegom delovanja je pomembno, da imamo v strukturi zadosten celokupen volumen zdravil. Pravilnik o določanju cen zdravil je namreč oblikovan na način, da je definiran fiksni del, to je 0,5 EUR, ki nas ščiti in nam zagotavlja zaslužek tudi pri izredno poceni zdravilih, in relativno nizki ter navzgor omejen variabilni del za financiranje dražjih zdravil. Dejstvo je, da je danes najhitreje rastoči segment dražjih zdravil, kjer je maksimalni zaslužek na škatlico omejen na 27,5 EUR. Tako v segmentu dragih zdravil znaša delež veletrgovine znotraj veleprodajne cene krepko pod 1 %.

Na eni strani smo priča manjšanju volumna zdravil, na drugi pa smo omejeni z 27,5 EUR veletrgovske marže na razredu zdravil, ki najhitreje raste, to je razred 7.

Samo z nenehnimi izboljšavami procesov in avtomatizacijo lahko obvladujemo velike volumne in sledimo spremembam na trgu. Lani smo našim kupcem, lekarnam in bolnišnicam dostavili več kot 20 milijonov kosov/škatlic zdravil. S predanim delom vseh zaposlenih poslujemo uspešno in zagotavljamo zanesljivo oskrbo trga z zdravili. V letu 2020 smo v razvoj poslovanja, v prenovo skladišča in nadgradnjo poslovno-informacijskega sistema investirali 6,5 milijona evrov. Letos bodo naša investiranja usmerjena predvsem v rešitve trajnostnega razvoja in zmanjševanju našega ogljičnega odtisa.

Vloga veletrgovca z zdravili je povezava med farmacevtsko industrijo in lekarnami ter bolnišnicami. Pogosto ima farmacevtska industrija svoje distribucijske centre in skladišča po celotni Evropi in tudi izven. V takih primerih se oskrbne poti še podaljšajo in možnost v motnji oskrbe z zdravili postane še večji riziko, kar se je pokazalo tudi v zadnji pandemiji covid-19.

Veletrgovine z zdravili združujemo naročila in posledično zmanjšujemo število transakcij, potrebnih za oskrbo trga z zdravili. Povprečno je bilo v letu 2020 v našem naročilu enega kupca 54 različnih vrst zdravil in 20 različnih dobaviteljev. Lekarniški farmacevti z naročanjem pri veletrgovcih z zdravili optimizirajo svoj proces naročanja in pridobijo nekaj časa, ki ga lahko namenijo svetovanju pacientom v lekarnah.

Veletrgovec s polnim obsegom delovanja

Poslanstvo veletrgovca z zdravili s polnim obsegom delovanja (angl. *full-line wholesaler*) je zanesljiva in nevtralna oskrba celotnega slovenskega zdravstva z vsemi zdravili ter v skladu z zakonodajnimi zahtevami. Od lekarne v centru pa do najbolj oddaljene lekarne na podeželju, na drugem koncu Slovenije. V skladu z obveznostmi javne službe, kot nam to nalaga zakon o zdravilih, moramo zdravilo dostaviti v času 24 ur od oddaje naročila oziroma v 72 urah, če je to čez vikend. S tem namenom imamo v Kemofarmaciji organizirano tudi dežurstvo. Zaloga zdravil za 2–3 tedne nam

omogoča, da imamo rezervo tudi v primeru, ko pride do krajših oskrbnih motenj na strani proizvajalcev.

Veletrgovci s polnim obsegom delovanja smo lahko, zaradi načina poslovanja, tudi del rešitve pri zmanjševanju rizika nastanka motenj pri oskrbi z zdravili.

Ob tem je treba omeniti, da še vedno čakamo, da se na podlagi zakona o zdravilih pripravi tudi pravilnik o prometu z zdravili na debelo, ki bo definiral razlike med tremi tipi veletrgovin z zdravili – s polnim obsegom, s produktno omejenim in s kontaktno omejenim obsegom delovanja. Zaenkrat ima vseh 105 veletrgovcev z zdravili enak status.

Zaključek

Zadnja leta zaradi uvajanja novih terapij in nižanja cen starih terapij opažamo intenzivno polarizacijo trga zdravil na recept glede na ceno. Na eni strani so izredno poceni zdravila, pri katerih bi lahko še nadaljnji pritiski na cene povzročili nastanek motenj v oskrbi, v skrajnem primeru celo umik proizvajalca s slovenskega trga. V letu 2020 je bilo kar 82 % zdravil, gledano volumsko, cenejših od 10 EUR, in 97,4 % cenejših od 50 EUR. Problem je tudi majhnost slovenskega trga, kjer so posledično tudi potenciali zaslužka pomembno manjši, stroški vstopa proizvajalca zdravil na trg pa ne nujno bistveno nižji. Na drugi strani imamo izredno draga zdravila za zelo majhno število pacientov, včasih skoraj za posamezne paciente (t. i. zdravila sirote). To sta razreda 6, nad 500 EUR na škatlico, predvsem pa razred 7, kjer so cene tudi do nekaj desetisoč evrov za posamezno zdravilo. Seveda je pomembno, da imajo slovenski pacienti omogočen dostop do sodobnih terapij in novih možnosti zdravljenja. In to je tudi strategija ZZZS.

V EU imajo posamezne države vedno večje težave pri oskrbi z zdravili. Pandemija covid-19 je situacijo samo še zaostрила. S tem namenom je na nivoju Evropske komisije pripravljena *Farmaceutska strategija*, ki bo celovito in ob sodelovanju vseh držav članic skrbela, da bodo motnje v preskrbi z zdravili čim manjše oziroma jih ne bo. Tudi tu imamo pomembno vlogo veletrgovci s polnim obsegom delovanja.

Vsi deležniki v oskrbni verigi zdravil smo odgovorni, da poskrbimo, da pacienti dobijo varna in učinkovita zdravila takrat in tam, ko jih potrebujejo.

Reference:

1. Regulacija cen zdravil v Sloveniji odvisna od plačnika, 14.11.2019
<https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/253003> (dostopano 12. januar 2021)
2. Data-on-file Kemofarmacija
3. Zakon o zdravilih: 3 tipi trgovine za promet na debelo – s polnim obsegom, s produktno omejenim in s kontaktno omejenim obsegom delovanja.
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6295&d-49683-s=1&d-49683-p=1&d-49683-o=2>
4. A pharmaceutical strategy for Europe
https://ec.europa.eu/health/human-use/strategy_en
5. <https://www.farmaforum.si/sl/fokus/cene-zdravil>
6. So zdravila res (pre)draga?, Alenka R. Pariš; <https://www.linkedin.com/pulse/so-zdravila-res-predraga-alenka-rutar-pari%C5%A1>; marec 2016
7. Pravilnik o določanju cen zdravil za uporabo v humani medicini
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV12442>

Razlage:

IQVIA, zajem januar 2021 – navaja cene zdravil po veleprodajnih cenah (VPC), bruto prodajne cene.

Zdravila BRp niso vključena v analizo, čeprav so včasih izdana na Rp.

Davek za zdravila je 9,5 % in ni vključen v podatke, ki smo jih vzeli za izračune razredov zdravil.

Avtor in kontakt:

Ljubljana, 15. marec 2021

Alenka Rutar Pariš

vodja marketinga in komunikacij

Kemofarmacija d.d.

Cesta na Brdo 100

1000 Ljubljana, Slovenija

t: +386 1 470 99 08

e: alenka.rutar-paris@kemofarmacija.si

w: www.kemofarmacija.si